

HEJÉRMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évf. 145. Szombat 1913. június 29.

Értesítés helyben, vidéken
 1 óra 2 K 1. néra
 1 évre 24 K 1. evre

Felolós szerkesztő: Hajós József

Legyen Béke!

Az apostolfejedelmek idején pépén azért imádkozunk, hogy az első karácsonyji angyalszárnyak suhogása és a betlehemi angyalének visszhangos zsongása szálljon újra a földre. Béke, béke kell nekünk.

Mi nem annyira a pacifista politikuskok argumentumait irádtatva, mint sokkal inkább a lelkiünk természetes békeszerető vágyától serkentve vágyunk a békére. Pax, Pax kell nekünk, nem azért, mintha gyengeknél s gyáváknak éreznék magunkat, nem! — hanem azért kell a béke, mert meguntuk ezt a vér, párazatos, halálhörgéssel telített nyomorgó és nyomorult világ, háborút. Nekünk az ember, ha „elleneséges” földön lakik is, — testvér, aki szintén várja a békét, a felebarátunk, aki úgy szenved mint mi, úgy keresi a kulturerberhez való életet, mint mi, — és aki épen úgy mint mi: nem büszke arra a csödbe jutott „modern kulturára”, mely műemlékekből csinál romhalmazt, harangokból ágyut, termőföldet, farkasvargákat és ömögőket és aki hivatta van fel a csillagok magasságába nézni, most fedezékekben földalatt lakik, mint a vakond és érzékszervét veszteli a szépség szemlélete iránt.

Meggyőződésünk, hogy a háboru nem Isten gondolata és fájlaljuk, hogy az ember az Isten utjain: „meszes gödrökön” át vezet hadak utját csinál. Mi azt valljuk, hogy az ember hivatala: Isten gondolata szerint élve, gondolkodás-történetet (filozofia tört.) művelődéstörténetet, művésztörténetet, egyháztörténelmet, irodalomtörténetet fejeleszteni, — nem pedig az élet annalesébe a háboru történetét írni embervérből és könnyből való tántával.

Belefaradtunk abba, hogy a haditörténelem — mely az emberi életvédelem története is — legvéresebb lapjait önvérrel keleti mi írjuk, hogy akik az élet énekesének születettünk; a halál éjszakájában, tömegsírok dombján kuporogva a halálnadar hubogását és varjak károgsását hallgassuk.

Eddig a háboru hozalmái közt is meglátuk a szépségnek, az eszménységnek felemelő mozzanatait; utóbb azonban fátorgóssá vált a szemünk a hosszú halálba nézés miatt. Látjuk most is, hogy a kakuktfüves illatos szőna hősök párnája, a mezők vadyirag hősök koszorúja lesz, a Berostyan pedig katonasírokon zöldel, — de ugyanakkor úgy tűnik, mintha a csillagszűr is halálfejzeméreggel át intene felénk, és mintha a győzelmi emlékművek koponyáspiramisok volna. nak, melyek körül várják tanynaznak. Ahol pedig a halál mádarsai járnak, ahol lekonyult máktejek szimbolizálják az életet, ott a béke galambjai nem raknak fészket. Most — már így látjuk a háboru világot, mert régóta gyászfátyolon át nézünk. Négy évig nézni a halálát farkaszemmel, az szinte emberfeletti tett.

Tudjuk és érezzük is, hogy mennyire közhellyé vált az a szép mondas, hogy az Ideggyökön domborodó katonasírok mellé tűzőt kerz tücsöcsai: a mi szívünkön surra.

Ily körülmények közt természetesen megszállja a lelkiünk a vágy, hogy jöjjön el az emberiség szent testvérisége. Hiszen a szeretet parancsát Isten azért véste lelkünkbe, hogy a hadviselésbe kimerülni, a gyűlölet és önzés jegébe lgyjni ne akarjunk, hanem jóakarattal, békés szándékkal, tudásunkkal: a gyors közlekedési eszközök, a majdnem korlátlanul gyors gondolatközlés (távíró, telefon, posta sajtó) révén romboljuk le az emberiséget szétválasztó korlátokat a tömörüljünk egyetemes testvériségbe a szeretet alapján. Így megvalósíthatók a világ-békét és a mostani „vad” természetnépek közt is meghonosíthatók az igazi kultúra aladását a nemesebb, szebb emberibb életmódot.

Igazi kulturármány csak az lehet, mely a nemesebb, emberibb életet szolgálja és amely visszariad attól, hogy tömeg sírokba küldjön békés szándékú parárokát, és vérengző embercsordákat szabadítson a védekezőkre.

A hadviselés történetének nagy s dicső mozzanatait értékelni tudjuk, de azért jobbre becsüljük a művelődéstörténet léleksziporkáit. Azt valljuk, hogy az emberiségre felemelően ható alkotás, valóban remekmű a kultúrteremtő csak az lehet, amiben meglátszik a lélek, himnusz, csillamlás: — mindaz, amiről ez hiányzik, az csak be nem végzett szobor torzjaként hat, sőt kímérvára lesz, — a rosszat szolgálja.

Nem kell sok filozófia annak belátására, hogy a rohamra rohanók csatakiáltásánál szebbek az Örvendő életének melódiai, pl. az anya bőségedala: a halál szárnyán szálló lövedékek robbanásánál saányuk bömbölésénél felemelőbb hangok pl. az aratók népdalai. És minden hadtudományal értékesebb az életben megvalósított jogtudomány, mely nem csak teória, nem az éhenhalás jogát biztosítja, hanem igazságot oszt mindenkinek, aki dolgozik.

Valljuk, hogy igazi kulturamunkát csak az végezhet, aki az életet, a lelket értékeli és szánja, hogy az életben minden nagy lélek a szellem szolgálatába szegődik s a kultúra főmunkásai azok, kik az élet nemesebbítésén fáradoznak és szolgálják a diadalmas világ, nézetet, mely békét sürget.

Igen, békére szomjazik a lelkünk, mert a vértócsák, melyek közt állunk, ki nem olt-harják a lélek szomját.

A békéért való könyörgések napján azért imádkozunk, hogy a mostani világháboru vérposványai felett gyuljanak ki: nem imbolygó lidérotűzek, hanem égből szállott párkósdí lángok, melyek emberi lelkeknek kioltatlanul világítsanak s a verben gazoló embert a béke utjaira vezessék. És ez az égi világosság: kinlódó, gyászó lelkéket vigasztaljon s erősítsen, hogy ne összetört, rokkant lelkek legyünk, hanem bizva reméljük, hogy nemcsakára reánk köszönt a béke hajnalhasadása s mi erős lélekkel állunk a vérposvány lecsapolásának és a romok eltakarításának nagy munkájába. Hajós.

Járványkórház gyermekkórház

II.

Dr. Berend Miklós székelyháboru előtti cikkében olvasható, hogy meglepő saját megállunk a jársadalmi gyermekvédelemnek, hogy bár százai vannak a gyermekvédelem egyesítéit kultiváló egyesületek, a csecsemők orvosi higiénikus védelmével, azzal tehát, amit a külföldön neveznek gyermekvédelemnek, — a főváros házáin kívül — jóformán semmiféle foglalkozik.

Dr. Berend említi ugyanezen cikkben, (Magyar Föld 1913. szept. 1.) hogy legfontosabb a nép és az anyák kitartása. Az a falusi tanítónő, óvónő vagy gyermektervező, aki a csecsemőket nem tanította meg a csecsemőápolás és védelem alapelveire, a már működő óvónőket a megye székelykórházait kurzusok és ismételt kurzusok oktatnak ki a gyermekápolás és védelem általános tankönyve szerint. (Mely tankönyv meg kellene előbb, mint a csekely évi tiszteltetésükben az elnököje lenne, hogy az a tanítás ne maradjon pusztá szó. Mindezek már nem ismeretlenek a közönség előtt és dr. Berend terve szerint alakult is már sokfelé anyai és csecsemővédő szervezet. Nagy hiány volt mindenesetre a fővárosban a csecsemőkórház hiánya. De Berend dr. szaktudós véleménye szerint nem ez a sarkalatos hiány, hanem a nép tudatlansága. Arra már nem terjeszkedik ki a cikkben, hogy a csecsemők életképtelenségének egyik főokát a venerikus betegségekben is találjuk. A bajok okait kiindulásuk szemléljük, reá kell önni érte is. A front mögött elvérző egész komplexumát bizonyítva nem csecsemő kórházzal akadályozzuk meg, hanem ügyeljünk kell főképp arra is, hogy a háboru előtt született — a ma még talán mindig jobb emberanyagot a gyermekben megne tizedelje a halál. Legyen ennek oka járvány, vagy tuberkulózis vagy a nyomor.

APPROBIBETESEK.

Irodai, raktárnoki, munkafelügyelői, vagy hasonló állásra ajánlikozik egy kaucióval rendelkező Máv. állásit, ki kénytelen nagyotállás végett nyugalmoban vonulni. A magyar nyelven kívül, a német és szlav. nyelveket meg lehetőségen ismeri. Július 1-jei szives megkéréséseket kér. Gaál Péter, Almsy telep L. sör 12. sz. Székesfehérvár.

Gánt községhez tartozó C. Kápolna pusztán és gróf. Eszterházy-féle nárai erdő határon egy 8 éves sárga kancsú jó termetűt birtangyában. A lónak egyik lábán sem volt hosszú idő óta patkó.

Egy lakarévi üzely, egy pohárszékreny, egy konzol tükör márvánnyal eladó. Sütő u. 8.

Hosszútemető alatti dűlőben egy kaszalórét örökáron eladó. Tudakozódní: teflet Széchenyi-utca 15. sz.

8 darab kaptár egy pergető, többféle virág alvány, mosógép és egy gyermek asztal eladó. Gyűmölcs utca 32.

3 baglya széná eladó a Száraz réten. Gazdag Andrásiál.

Sütő utca 14. számú ház egészben vagy fele részben szabad kézből eladó.

Lekvár eltevéséhez alkalmas üvegeket 30-40 darabot vesztek. Szabó, Gáztelep u. 23.

Keresztekik egy szobrász gyálu. pad (körülbelül 140 cm. hosszú). Cím a kiadóhivatalban.

Egy magyar esetleg németajku kisasszony egy 16 éves leányka-hoz vidékre keresztekik. Jellig: „Jó ellátás és fizetés a kiadóba. 21 éves kereskedő segéd gazdaságban inoki vagy munkafelügyelői állást elvállal. Cím a kiadóhivatalban.

Különféle legjobb gépolajok kapotók olcsó áron. Krausz Adólf Fiaí, Palotai-ut.

Használt háloszobaberendezés eladó. Jókai-utca 22.

21 éves kereskedő segéd gazdaságban inoki vagy munkafelügyelői állást elvállal. Cím a kiadóhivatalban.

Székesfehérvár sz. kir. város-polgármesterétől. 4257/1918. szám.

Hatósági hirdetemény.

Az országos közlelemzési hivatal vezető m. kir. miniszter 122000 számú távirati rendelete folytán felhivom Székesfehérvár szab. kir. város területén levő összes termelőket, hogy a folyó 1918. évi gabonaneműek learatását s a termények kicseplését — amint csak lehetséges — kezdjék meg s a legsürgősebben végezzék be.

Az aratás és cseplés mielőbbi bevégzése által a termelők nemcsak a köznek szolgálnak, hanem saját érdeküknek is, mert a korai csepléstől származó s egy meghatározott rövid idő alatt beszolgáltatott termények után még külön szállítási prámium is fizetettik, mely prámium azonban 10 nap-időközönként csökkenni fognak.

A termelő jogosult termését H. T. illetékes bizományosá-

nak megvételre önként is felajánlani, még mielőtt az átvevő bizottság lezámolás végett gazdaságában megjelenik. Az ekkört meghatározott időpontig megvételre felajánlott illetve átvevő terményekért általában magasabb árt fog fizetni.

Székesfehérvár, 1918 június 26.
Dr. Kerekes Lajos sk. polgármester h.

Pályázati hirdetemény.

Az Országos Hadigondozó Hivatal a Központi Textilipar RT. hadigondozókat képező internátussal egybekötött körkép-foku nőt gazdasági és keresztekizati szakkiskolában (Bpest, II. Házman. u. 10.) az 1918. évi szeptember hó 1-én kezdődő 1918-19. tanévre betöltésre kerülő 15 internátusi helyre pályázatot hirdet.

Az intézetben a polgári iskola, vagy más középiskola VI. osztályát (kivételes esetekben legalább IV. osztályát) elvégzett; 16. életévüket betöltött; a közp. osztályhoz tartozó magyar anyanyelvű; egészséges és a keresztekizati munkára alkalmas leányok; elsősorban hadiárva- és 30 évesnél nem idősebb hadiözvegyek nyerhetnek felvételt. A tanfolyam három évre terjed, melynek elvégzése után a végzett növendékek keresztekizelőket nyernek.

Bonhiánokknak felvett árva- és hadiözvegyek felvétele, oktatása és ellátása, vagyontalanságuk esetén teljesen ingyenes.

A felvételre pályázók kellő felszerelt kérvényeiket (1. övi július hó 15-ig nyújthatják be az Országos Hadigondozó Hivatalnál. A kérvényben folyamodó szüleinek, illetőleg elhunyt férjének társadalmi állása és polgári foglalkozása, valamint az is megjelölendő, vajjon a pályázó mint bentlakó vagy bejáró növendék óhajtja-e felvételét.

A kérvényhez csatolandók: a) folyamodó családjának anyakönyvi kivonatát, b) a nyilv. esetleg a férj hósi házáé igazoló halotti anyakönyvi kivonat. Hadiárva- és hadiözvegyeknél ezt pótolhatja a hatónai parancsnokság, tábori felkészítési hivatal, esetleg a Vöröskereszt tudakozó irodájának értesítője a hadbavonult hósi haláláról vagy eltűnéséről.

c) folyamodó utolsó iskolai bizonyítvány, d) Himnlóeltási bizonyítvány, e) orvosi bizonyítvány arról, hogy pályázó egészséges és a keresztekizati munkára testileg alkalmas.

f) folyamodó, illetőleg folyamodó eltartására kötelezett hozzátartozóinak vagyoni állapotát tanúsító vagyoni bizonyítvány. Amennyiben az itt megjelölt okmányok valamelyikének beszerzése a határidő rövidségére való tekintettel nehézségekbe ütköznék a kérvény azok nélkül is benyújthatók, ez esetben azonban a hiányzó mellékletek legkésőbb 1918 augusztus hó 1-ig pótlólag csatolandók.

Székesfehérvár, 1918. jun. 26.
Szepessy Géza Fejérmegyei és Székesfehérvár városi Hadigondozó Néplroda

HASZONBÉRBEADÁSI HIRDETMEY.

Tudomására hozom az érdeklődőknek, hogy a pusztázamóri plebánia alapítvány tulajdonát képező és Erd. község határában fekvő 100 m. holdnyi földterület, az u. n. „András tanya” 1918. évi október hó 1-től kezdődőleg hat egymásutáni évre mezőgazdasági megművelés céljaira nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján haszonbérbe adatik.

A haszonbérbeadási versenytárgyalás feltételei alulírottak betekintethők és annak megartására a helyszínet — az András tanyát — jelelem ki, hol a haszonbérbeadási versenytárgyalás

1918. évi június hó 16. napján d. e. 9 órakor fog megtartatni. A versenyben résztvevők tartoznak bántpenzül 4000 K-át, azaz

Négyezer koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, akár előzetesen alulírottak, akár a helyszínen a versenytárgyalás alkalmával letétni.

A haszonbérbevétel az ajánlatot tevőre — bántpenzének elvesztése mellett — azonnal és feltétlenül kötelező, a haszonbérbeadó alapítványra nézve azonban, csak a Püspök Ur Nagyméltósága jóváhagyásával válik jogérvényessé.

Kelt Székesfehérvárott, 1918 évi június hó 24-én.

Dr. Szabady József.

Ferencz József tér 3. sz.

Önkéntes árverési hirdetemény.

Alulírott ügyvédi irodámban f. évi június hó 29-én szombaton délelőtt 9 órakor tartandó önkéntes árverésen az örökösök megbízásából a legtöbbet ígérőnek eladom a székesfehérvári 3790 sz. tkvi bététben. A I. 1-2 sor 31044, 31055. szám alatt felvett Dobrovics Józsefné szül. Gál Anna hagyatékát képező 764 □-öl területű Major-u. 19. sz. lakóházát és kertet.

Érdeklődők az árverési feltételekre nézve irodámban bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Székesfehérvár, 1918. június 15.

Dr. Molnár János, ügyvéd.

A szerkesztőség hivatalos órái: Hétköznapiokon d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 5-ig. Vasár- és ünnepepekon szerkesztőségünkben nincs hivatalos óra. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István tér 1. Telefon: 208. Lapunk egyes példányai a szerkesztőségben is kaphatók.

Mária-színház.

Vasárnap, június 30-án

Alarcosbát

Főúri dráma 4 felvonásban.

Hétton és ketten. Július hó 1-én és 2-án.

Fern Andra idei II. ik filmje.

LEMONDAS.

Arkus dráma nagy tánc attrakciókkal 5 felv.

Előfizető helyekre kelt

Ujságkihordót

felvez

a kiadóhivatal.

VISZKETEG és

mindenemű bőrbaj, uymint rüh, sómör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és leggyorsabban ható háziszer a

BOROKA KENŐCS

Családi tegély 9 kor. Hozzávaló Boroka szappan 5 korona.

SZÉP LESZ

az arcot, fiatalon úde báj köleszős, minden tisztaságot, szépséget, májfoltot, orrvörösséget nyomtalanul elmulaszt az arcra.

Aranyvirág krém.

Próba tegély 5, nagy tegély 10 korona. Hozzávaló szappan 5-80 K. Aranyvirág poudet fehér, rózsás és krém színben 5 kor. Készít: GERO SANDOR gy. győszerez Nagykoros. Ezen készítmények Székesfehérváron kaphatók. Lachmann Rezső és Szűts Róbert gyógyszerárában.

Apolló-színház.

Péntek, szombat, vasárnap, június 28., 29. és 30-án

Jókay Mór örökbecsű regénye

A gazdag szegények

Irodalmi-film 4 felvonásban. Filmre alkalmazta: Wilhelm Károly.

FŐSZEREPLŐK: Matyasovszky Ilona, Szentgyörgyi Márta, Demjén Mária, Saulay Artúr, Lathay Károly.